

Baungaard Landhusholdningskole

Fra "Vejen Sogn i Malt Herred - Et Stykke Kulturhistorie"

ved Søren Alkærsig (1940-41)

Da den Anskuelse for omkring 40 Aar siden vandt mere og mere Plads, at det var lige saa nødvendigt for de unge Kvinder indenfor Landbruget som for de unge Mænd at faa en faglig Uddannelse, gav dette sig Udslag, dels i forskellige Husholdningskursus, dels i Oprettelsen af Husholdningsskoler. For denne Egn Vedkommende havde der fra 1899 bestaaet et Udvalg med den Opgave, baade at finde en Ejendom til en saadan Skole og en velegnet Leder.

I Foraaret 1906 gav et af Udvalgets Medlemmer, Fru Georgia la Cour Pedersen, Anvisning paa et ungt Ægtepar, hendes Broderdatter, Rebekka la Cour Madsen, og dennes Mand, Landbrugskandidat og Konsulent, Kr. Madsen, begge Lærere paa Kærehave Husmandsskole, og begge veluddannede, som kunde ønske at tage et saadant Arbejde op. Forsøgsleder Fr. Hansen greb straks Tanken, som ogsaa fik Tilslutning fra en Række Mænd paa Egnen. 8. Septbr. 1906 blev der saa holdt et Møde paa Hansens Hotel, hvor de to unge var tilstede og gjorde Rede for deres Planer, som vandt Tilslutning. Der blev nu handlet resolut, thi Dagen efter holdt et nedsat Udvalg Møde paa L. Skovgaard, og allerede 11. September blev en Ejendom købt, nemlig Baungaard i Vejen Sogn (Ejer Enkefru Hanne Olsen), 120 Td. Land for 75.000 Kr. Af denne Sum blev 30.000 Kr. laant paa Garanti af 132 Mænd fra Vejen, Malt, Brørup, Holsted, Læborg, Gjesten, Andst, Skodborg og Skrave Sogne. Disse Garanter valgte et Tilsynsraad, som Forstanderparret i paakommende Tilfælde kunde raadføre sig med. Naar man købte en Gaard til Skole og ikke blot byggede et Hus, saa hænger det sammen med Forstanderparrets særlige Opfattelse af, hvordan en saadan Skole skulde drives. Den skulde være baade teoretisk og praktisk, og det sidste omfattende betydelig mere, end man var vant til paa en saadan Skole, nemlig ikke blot det rent huslige, men ogsaa Husdyrenes og Havens Pasning. Der kom baade fra kyndig og mindre kyndig Side Indvendinger mod en saadan Skoleplan, men den fik ialfald Tilslutning hos de mere betydende Mænd paa Egnen og vistnok fra de fleste af Garanterne. Det var vel i Medfør af denne Skoleplan, at Skolen ikke kom til at hedde Husholdningsskole, men Landhusholdningskole.

1. November 1906 overtog Forstander Madsen og hans Kone Baungaard, men Skolen kunde først begynde til Maj 1907, idet det gamle og snævre Stuehus, en af Sognets ældste Bygninger (1800), ikke blot maatte forandres, men der maatte ogsaa bygges, selv om det ikke blev meget, foreløbig kun den lave Fløj, som fra det gamle Stuehus' Østende gaar mod Nord. Der blev Plads til 16 Elever (1. Maj 1907 12), men da man ønskede Plads til 24, og da Lokalteterne var alt for tarvelige, saa varede det ikke længe, før en Udvidelse var nødvendig. I Sommeren 1910 blev det nuværende Stuehus bygget paa en Lod, 8 ½ Td. Land, som Aaret før var købt fra Præstegaarden.

Fra Aaret 1913-14 opnaede Skolen Statsunderstøttelse, 1.450 Kr., og der var 171 Maanedselever (14-15 Aarselever). Til 1. Maj 1916 var den faste Gæld nedbragt med godt 24.000 Kr. I 1920 blev den tilbageværende Gæld ved nyt Kreditforeningslaan omordnet saaledes, at alle Kautionister uden Tab blev løst fra deres Forpligtelser. Men Gælden var fremdeles stor, ca. 90.000 Kr., og det Krav, der stilledes af Statens Tilsynsførende om bedre og mere moderne Lokaler, kunde derfor vanskelig opfyldes, og med Tilsynsraadets Billigelse valgte man derfor at give Afkald paa Statens Støtte og fortsætte med et mindre Antal Elever, for eventuelt senere, som det hedder i Tilsynsraadets Protokol, at foretage en Udvidelse, hvis nogle af Børnene fik Lyst til Skolearbejde. Med det mindre Antal Elever førtes Skolen saa videre til 1925, da den helt ophørte.

Ved Skolearbejdets Afslutning ophørte dog ikke Madsens og Fru Madsens Arbejde for Husholdningssagen, og især har Fru Madsen ført dette Arbejde videre baade med Energi og Held.

I 1908 blev „Malt Herreds Husholdningsforening“ stiftet, væsentlig paa hendes Initiativ. Foreningen var til 1918 Landets eneste faglige Sammenslutning af Husmødre.

I 1934 fik den bygget sit eget Hus paa Mindevej i Vejen med Undervisningslokale og Bolig for Husholdningskonsulenten og hendes Assistent.